

WSPOMNIENIE O NASZYM KOLEDZE DR ANTONIM MARCHUCIE, PRACOWNIKU NAUKOWYM INSTYTUTU TECHNOLOGII NAFTY W KRAKOWIE, DZIAŁACZU NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Dnia 3 kwietnia 2007 roku odszedł od nas nagle, w pełni sił twórczych, nasz najlepszy kolega i przyjaciel – dr Antoni Marchut.

Był adiunktem w Instytucie Technologii Nafty, gdzie pełnił funkcję zastępcy kierownika Zakładu Paliw i Procesów Katalitycznych oraz lidera kierunku *Procesy katalityczne*.

Ukończył studia wyższe na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w 1969 roku, uzyskując tytuł magistra chemii. W latach 1969 – 1979 pracował w Zakładzie Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN w Krakowie, gdzie zdobył podstawy wiedzy w dziedzinie katalizatorów i procesów katalitycznych, przechodząc kolejno od stopnia inżyniera chemika do starszego asystenta. W latach 1979 – 1982 pełnił stanowisko starszego inspektora programowania rozwoju branży petrochemicznej w Zjednoczeniu Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego w Krakowie, co pozwoliło Mu rozszerzyć wiedzę chemika i technologa o procesy i problemy przeróbki ropy naftowej.

W roku 1982 rozpoczął pracę w Instytucie Technologii Nafty w Zakładzie Paliw i Procesów Katalitycznych. Zajmował się głównie problemami spektralnej analizy chemicznej w oznaczaniu niskich zawartości pierwiastków w paliwach silnikowych i przemysłowych. Z tej dziedziny, w 1994 roku uzyskał stopień doktora za obronę pracy pt. „Zastosowanie metod współczynników podstawowych w rentgenowskiej analizie fluorescencyjnej produktów naftowych”.

Przez następne lata dr Antoni Marchut pracował nad doskonaleniem metod oznaczania śladowych zawartości siarki, wanadu, niklu i ołowiu w paliwach mineralnych, paliwach z zawartością bioetanolu oraz w gazie płynnym (LPG). Zajmował się również testowaniem i doбором katalizatorów do procesów wodorowych, w tym przede wszystkim procesów hydrrafinacji paliw i olejów bazowych w krajowym przemyśle rafineryjnym. Wykorzystywał w tym obszarze swoją wiedzę zdobytą w Zakładzie Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN, którą nieustannie pogłębiał metodą samokształcenia, włącznie z opanowaniem unikalnej w środowisku praktyków znajomości termodynamiki chemicznej.

Do Jego największych sukcesów należało zoptymalizowanie parametrów hydrrafinacji olejów bazowych, skutkujące znaczącą poprawą ich jakości, a także modernizacja tradycyjnego procesu hydrrafinacji regenerowanych olejów odpadowych w kierunku ich dodatkowego, katalitycznego odparafinowania. Jego wiedza w dziedzinie hydrrafinacji produktów naftowych była również motorem do uzyskania głęboko rafinowanego gaczu naftowego o bardzo niskiej zawartości siarki, stanowiącego surowiec do produkcji najwyższej jakości parafin.

W ostatnim okresie swojej pracy badawczej rozpoczął obiecujące prace nad doskonaleniem katalitycznych procesów wodorowych w kierunku poprawy jakości paliw silnikowych z przeróbki ropy oraz biopaliw ciekłych.

Miarą dorobku zawodowego dr Antoniego Marchuta w okresie pracy w Instytucie Technologii Nafty są 104 dokumentacje z prac naukowo – badawczych, 29 publikacji oraz 7 patentów udzielonych i 5 zgłoszeń patentowych.

Ponadto dr Marchut, w ramach swojej pracy w kilku grupach specjalistów europejskiej organizacji normalizacyjnej CEN w Brukseli, był wiodącym autorem w zakresie

kilkunastu projektów norm PN-EN i PN-ISO. Był również członkiem Polskiego Towarzystwa Chemicznego.

Nasz drogi kolega, dr Antoni Marchut był nie tylko cenionym pracownikiem naukowym Instytutu Technologii Nafty i aktywnym członkiem Rady Naukowej Instytutu, ale potrafił jeszcze wygospodarować swój cenny czas na działalność społeczną.

Do Związku „Solidarność” wstąpił zaraz po jego utworzeniu, w 1980 roku. Był patriotą, dla którego powstanie tego ogromnego zrywu społecznego stało się nadzieją na odzyskanie prawdziwej niepodległości, wdrożenia standardów demokracji i budowy nowej, sprawiedliwej Polski. Od 1989 roku brał czynny udział we wszystkich wolnych wyborach do parlamentu i władz samorządowych, jako członek komisji wyborczych lub mąż zaufania ze strony NSZZ „Solidarność”.

W zakładowej organizacji związkowej w Instytucie Technologii Nafty, przez dwie kolejne kadencje od 1996 do 2002 roku pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Rewizyjnej. W roku 2002 rozpoczął działalność w Krajowej Sekcji Nauki JBR NSZZ „Solidarność”, jako przedstawiciel ze strony ITN. Zaangażował się w prace Sekcji związane z walką o przetrwanie jednostek badawczo-rozwojowych, tworzenie korzystnego prawodawstwa stymulującego ich działalność i rozwój oraz prawidłowe systemy ich oceny, uczestnicząc aktywnie w konferencjach i spotkaniach środowiska nauki i przedstawicieli Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Gospodarki, współredagując ważne wystąpienia przedstawicieli NSZZ „Solidarność”, rzetelnie i odpowiedzialnie opracowując opinie Związku. W roku 2006, w uznaniu Jego zaangażowania i zasług w działalności Krajowej Sekcji JBR, został wybrany do jej Prezydium na okres kadencji 2006 – 2010.

W swoim działaniu na terenie organizacji zakładowej kolega Antoni Marchut kierował się zawsze dobrem Instytutu i dobrem załogi. Uczestniczył aktywnie jako strona związkowa we wszystkich kluczowych projektach restrukturyzacji ITN, wszystkich poczynaniach związanych z planowanymi przekształceniami własnościowymi oraz ważnych sprawach, wymagających opinii lub interwencji Związku. W każdej z tych spraw służył Komisji Zakładowej swoją wiedzą i rozważą; był dla koleżanek i kolegów prawdziwym wsparciem intelektualnym i moralnym.

Nasz drogi kolega dr Antek Marchut był człowiekiem skromnym, dla którego dobro ogólne było wartością nadrzędną i celem działania.

Mimo swoich zasług i niewątpliwych sukcesów na polu badawczym nigdy nie upominał się o uznanie, mając na uwadze raczej to co jeszcze pozostaje Mu do głębszego poznania, bardziej szczegółowego zbadania, do jeszcze lepszych rozwiązań. Był człowiekiem rzetelnym i odpowiedzialnym, wymagającym od siebie, lecz znajdującym w każdym człowieku dobre strony i dobre intencje.

Był wzorem szlachetności i prawdziwej dobroci.

I takim pozostanie na zawsze w naszej pamięci!